

מסורת הש"ס

(א) [בס"א: דיכאל],
(ב) שנת קבל: יצמות קב.
גיטין לו: מ"ק טו: א, ע"ז
כה, (ד) ז"ל ולא,
(ה) ר"ש, ו' ונשם ד"ה
ופיר', ו' ונ"י מוס' זמח:
יג ד"ה דיקא נמי,

תורה אור השלם

1. כי בצל התקבנה בצל
הספק ויתרון דעת
התקבנה תורה בעליה:
קלהת יב

הגהות הב"ח

(א) גמ' מאי מקמייה
ישלח מלמיה וישדויהו
קמיה ויניחיה ובי הא
דבר הוה צריה לדי
כי שלמיניה למלמיה
ושרי קמיה ורשיא אמר:
(ב) שם ולקביניהו כי
קביי בפרשת דרכים
עד תריסר ירחי שנת
לבתר הכי נפקיניהו
ומקליניהו: (א) שם גומתא
דהבגא וירשאל ועוד:
(ג) שם אי מנצריכנא מאי
אמרה ליה אישבתע לי
לאלהא וירשאל דלא
מגליה אישבתע ליה לאלהא
דירשאל לא מגלינא גליא
ליה נפק דרשה כי לאלהא
דירשאל הוא דלא מגלינא:
הא לעמא ירשאל מגלינא:
(ה) שם למעוטי מאי לאו
כ"ל ומי מאי נמקח:
(ו) שם לא אתרתי קמייתא
כ"ל ומי דירשא נמקח:
(ז) רש"י ד"ה ורי יוחנן כי
נמקחת ע"ז. ו"ב ע"ש דף
כ"ב ע"א: (ח) תוס' ד"ה
ה"י וכו' מנשו צמריא אחד
ש' ה"ג מסתברא שליט
נשאר במסקנא וכו' אהב
נמי ית ה"ג מסתברא:

יום הכיפורים פרק שמיני יומא פד.

הבי נמי מסתברא שלשה דברים בו. ריב"א ל"ג הכי נמי מסתברא
אלא הכי גריס תא שמע שלשה דברים משום דמאי אולמיה
דהא מהא דלייתי כזר ונראה לי דשפיר מייתי דברייתא קמייתא לא
מייתי זה מקץ דס לטרוני וזהו הוי דוחק הא דמוקמינן למעוטי
מקץ דס לטרוני מה שלא הוזכר בה
אלא מהא מיימי שפיר מאי לאו צאלו
אתרתי דסיפא דסליק מינה קאי
ולמעוטי מקץ דס לטרוני דקא
תני רישא ואי (שמא) משום דכלל
דומתא נשאר הכי נמי מסתברא
בציל זה אין למוחקו דצפרק קמא
דקידושין (כו): גבי מעשה (ה) צמדוני
(אחד) יש הכי נמי (י) [מסתברא] שאינו
נשאר בצפרק אהב (בבא מניעא דף
מ"ו:) יש [ג"כ] הכי נמי מסתברא
שאינו נשאר צשמעתא דמטבע אין
נעשה חליפין לפירוש רש"י:

למקבליה בדבר הנורק תניא כוותיה דשמואל
כשהורגין אותו אין הורגין אותו אלא בדבר
הנורק דחייף ביה מסתכן דנכית ליה מיית
דחייף ביה מסתכן מאי תקנתיה נישלח
מאניה (ו) ונירהיט רב הונא בריה דרב יהושע
חף ביה חד מינייהו בשוקא שלחיניהו למאניה
וריהיט אמר קיימתי בעצמי החכמה תחיה
בעליה דנכית ליה מיית מאי תקנתיה אמר
אביי ניתי משכא דאפא דדירא (ז) וניכתוב
עליה אנא פלניא בר פלניא אמשכא
דאפא דירא כתיבנא עלך כנתי כנתי קלירוס
ואמרי לה קנדי קנדי קלירוס יה יה ה'
צבאות אמן סלה ונשלחיניהו למאניה ולקבריניהו בי קברי (ח) עד
תריסר ירחי שתא ונפקיניהו ונקליניהו בתנורא ונבדריניהו לקטמיה אפרשת
דרכים והגך תריסר ירחי שתא כי שתי מוא לא לישתי אלא גבובתא
דנחשא דילמא חזי בבואה דירא וליסתכן כי הא (ט) דאבא בר מרתא
הוא אבא בר מניומי עבדא ליה אימיה גובתא דדהבא (י) ועוד אמר
(י) מתיא: *ר' יוחנן חש (ב) בצפידנא אזל גבה דההיא מטרוניתא עבדא ליה
מלחא חמשא ומעלי שבתא אמר לה בשבת מאי אמרה ליה לא צריכת אי
מצטריכנא מאי אמרה ליה אישבתע לי (כ) דלא מגלית אישבתע לאלהא
דישראל לא מגלינא נפק דרשה בפרקא והא אישבתע לה לאלהא וירשאל
לא מגלינא הא לעמו ישראל מגלינא והא איכא חלול השם דמגלי לה
מעיקרא מאי עבדא ליה אמר רב אחא בריה דרב אמי מי שאור שמן זית
ומלח רב יימר אמר שאור גופיה שמן זית ומלח רב אשי אמר משחא דגדפא
דאווא אמר אביי אנא עבדי לכולהו ולא איתסאי עד דאמר לי ההוא טייעא
אייתי קשייתא דיתא דלא מלו תילתא וקליניהו בגורא אמרא חדתא ואדריבוק
דהרסנא ומאי סימניה כד רמי מידי בכביה ואתא דמא מבי דרי רבי יוחנן כי חש
בצפידנא עבד הכי בשבתא ואיתסי ורבי יוחנן היכי עביד הכי אמר ר"ג בר
יצחק שאני צפידנא הואיל ומתחיל בפה וגומר בבני מעיים אמר ליה רב חייא
בר אבא לר' יוחנן כמאן בר' מתיא בן חרש דאמר החושש בפיו מטילין לו סם
בשבת א"ל שאני אומר בוו ולא באחרת לימא מסייע ליה מי שאחוז ירקון
מאכילין אותו בשר חמור מי שנשכו כלב שומה מאכילין אותו מתצר כבד שלו
והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת דברי ר' מתיא בן חרש והכ"א באילו אין
בהם משום רפואה באלו למעוטי מאי (ל) מאי לאו למעוטי סם לא למעוטי מקיזין
דס לטרוני ה"ג מסתברא דתניא שלשה דברים א"ר ישמעאל בר' יוסי ששמע
משום רבי מתיא בן חרש מקיזין דס לטרוני בשבת ומי שנשכו כלב
שומה מאכילין אותו מתצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת
והכ"א באילו אין בהן משום רפואה באילו למעוטי מאי לאו אתרתי
בתרייתא ולמעוטי דרישא לא אתרתי (מ) דרישא קמייתא ולמעוטי דסיפא
תא

למקבליה בדבר הנורק תניא כוותיה דשמואל
כשהורגין אותו אין הורגין אותו אלא בדבר
הנורק דחייף ביה מסתכן דנכית ליה מיית
דחייף ביה מסתכן מאי תקנתיה נישלח
מאניה (ו) ונירהיט רב הונא בריה דרב יהושע
חף ביה חד מינייהו בשוקא שלחיניהו למאניה
וריהיט אמר קיימתי בעצמי החכמה תחיה
בעליה דנכית ליה מיית מאי תקנתיה אמר
אביי ניתי משכא דאפא דדירא (ז) וניכתוב
עליה אנא פלניא בר פלניא אמשכא
דאפא דירא כתיבנא עלך כנתי כנתי קלירוס
ואמרי לה קנדי קנדי קלירוס יה יה ה'
צבאות אמן סלה ונשלחיניהו למאניה ולקבריניהו בי קברי (ח) עד
תריסר ירחי שתא ונפקיניהו ונקליניהו בתנורא ונבדריניהו לקטמיה אפרשת
דרכים והגך תריסר ירחי שתא כי שתי מוא לא לישתי אלא גבובתא
דנחשא דילמא חזי בבואה דירא וליסתכן כי הא (ט) דאבא בר מרתא
הוא אבא בר מניומי עבדא ליה אימיה גובתא דדהבא (י) ועוד אמר
(י) מתיא: *ר' יוחנן חש (ב) בצפידנא אזל גבה דההיא מטרוניתא עבדא ליה
מלחא חמשא ומעלי שבתא אמר לה בשבת מאי אמרה ליה לא צריכת אי
מצטריכנא מאי אמרה ליה אישבתע לי (כ) דלא מגלית אישבתע לאלהא
דישראל לא מגלינא נפק דרשה בפרקא והא אישבתע לה לאלהא וירשאל
לא מגלינא הא לעמו ישראל מגלינא והא איכא חלול השם דמגלי לה
מעיקרא מאי עבדא ליה אמר רב אחא בריה דרב אמי מי שאור שמן זית
ומלח רב יימר אמר שאור גופיה שמן זית ומלח רב אשי אמר משחא דגדפא
דאווא אמר אביי אנא עבדי לכולהו ולא איתסאי עד דאמר לי ההוא טייעא
אייתי קשייתא דיתא דלא מלו תילתא וקליניהו בגורא אמרא חדתא ואדריבוק
דהרסנא ומאי סימניה כד רמי מידי בכביה ואתא דמא מבי דרי רבי יוחנן כי חש
בצפידנא עבד הכי בשבתא ואיתסי ורבי יוחנן היכי עביד הכי אמר ר"ג בר
יצחק שאני צפידנא הואיל ומתחיל בפה וגומר בבני מעיים אמר ליה רב חייא
בר אבא לר' יוחנן כמאן בר' מתיא בן חרש דאמר החושש בפיו מטילין לו סם
בשבת א"ל שאני אומר בוו ולא באחרת לימא מסייע ליה מי שאחוז ירקון
מאכילין אותו בשר חמור מי שנשכו כלב שומה מאכילין אותו מתצר כבד שלו
והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת דברי ר' מתיא בן חרש והכ"א באילו אין
בהם משום רפואה באלו למעוטי מאי (ל) מאי לאו למעוטי סם לא למעוטי מקיזין
דס לטרוני ה"ג מסתברא דתניא שלשה דברים א"ר ישמעאל בר' יוסי ששמע
משום רבי מתיא בן חרש מקיזין דס לטרוני בשבת ומי שנשכו כלב
שומה מאכילין אותו מתצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת
והכ"א באילו אין בהן משום רפואה באילו למעוטי מאי לאו אתרתי
בתרייתא ולמעוטי דרישא לא אתרתי (מ) דרישא קמייתא ולמעוטי דסיפא
תא

כלב שומה מאכילין אותו מתצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת
ומי שנשכו כלב
למעוטי מאי לאו אתרתי דרישא לא אתרתי דרישא ולמעוטי דסיפא:
באלו אין צהם משום רפואה באלו

עין משפט
נר מצוה

עה א מיי"ב מ"ב מהל' שנת
הלכה ה סגנו לאון סה
טוע"ע א"ח ס"י שנת
סע"ג ג:

לעוי רש"י

פשוטי"ש. חלדה.
בני"ל [פניני"ל].
נצה של כנף או זנב.
פשוטי"ר. מעדר.
אישרנגילין.
דלקת שקדים.
בר"ן מלני"ט.
דלקת שקדים מוגלתית.

רבינו חננאל

ועוד אי"ר מתיא בן חרש
החושש בפיו מטילין לו
סם בשבת מפני שהוא ספק
נפשות וכל ספק נפשות
דוחה את השבת. ר' יוחנן
חש בצפידנא, פ"י כאב
השינים, עבדא ליה ההיא
מטרוניתא סמא יום חמישי
ועבר שבת, א"ל בשבת
מאי אמרה ליה לא צריכת,
ואי איצטריכנא מאי,
אמרה ליה אישבתע לי
דלא מגלית, אישבתע לה
אלהי ישראל לא מגלינא,
והוה נקיש בליביה בשעת
שבועתו דלעמו ישראל
מגלינא. ובתו דאודיעה
ליה, אודיעה הוא דלא
הוה ליה שבעתו אלא
דלא מגלינא לאלהי ישראל
אבל מגלינא לעמו ישראל.
א"ל ר' חייא בר אבא
לר' יוחנן כמאן כר' מתיא
בן חרש דשרי להטיל
סם בפיו בשבת. א"ל
ר' יוחנן בהחושש בפיו
מטילין לו סם בשבת דברי
הכל היא ולא באחרת
שחולקין. נימא מסייעא
ליה לר' יוחנן הא דתניא
מי שאחוז ירקון מאכילין
אותו בשר חמור, מי
שנשכו כלב מאכילין אותו
מתצר כבד שלו, והחושש
בפיו מטילין לו סם בשבת
דברי ר' מתיא בן חרש,
וחכ"א באלו אין בהן
משום רפואה, באלו לאו
למעוטי סם, דסם אתי ביה
רפואה, ורחי לא למעוטי
הקזת הדם לטרוני. ולא
עמדה.